

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για:

- την «Πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων», και
- την «Πρόταση κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3950/92 για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων»⁽¹⁾

(98/C 407/33)

Στις 3 Ιουλίου 1998, και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 43 και 198 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με τις ανωτέρω προτάσεις.

Το τμήμα γεωργίας και αλιείας στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 24 Ιουλίου 1998 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Kallio.

Κατά την 357η σύνοδο ολομέλειας της 9ης και 10ης Σεπτεμβρίου 1998 (συνεδρίαση της 9ης Σεπτεμβρίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 101 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 13 αποχές.

1. Εισαγωγή

1.1. Τον Ιούλιο του 1997 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε το πρόγραμμα δράσης της Ένωσης σχετικά με τη γεωργική πολιτική για την περίοδο 2000-2006. Η πρόταση κανονισμού που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 1998 έχει σημαντικές διαφορές σε σχέση με τη πρόταση που είχε δημοσιευτεί τον Ιούλιο. Η μεταρρύθμιση της ΚΓΠ άρχισε το 1992 με την μείωση των τιμών πολλών γεωργικών προϊόντων. Η παρούσα πρόταση μεταρρύθμισης περιέχει περαιτέρω έντονη μείωση των θεσμικών τιμών και μερική αύξηση της άμεσης στήριξης. Πέρα από τις λεπτομερείς προτάσεις ανά τομέα, η Agenda περιέχει επίσης προτάσεις για οριζόντια θέματα, για τη διευρύνση της Ένωσης, για τον προϋπολογισμό καθώς και για τη μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων. Στην παρούσα πρόταση αναφέρονται μόνο τα σημεία που επηρεάζουν σημαντικά τον γαλακτοκομικό τομέα.

1.2. Η Επιτροπή κρίνει αναγκαία τη μεταρρύθμιση λόγω των διαφόρων προβλημάτων της ΚΓΠ, τα οποία εν μέρει μόνο αντιμετωπίστηκαν κατά την μεταρρύθμιση του 1992. Αυτά ήταν, μεταξύ άλλων, η άνιση κατανομή της στήριξης στις περιφέρειες και στους παραγωγούς, οι οποίοι δεν βρίσκονται όλοι στην ίδια μειονεκτική θέση. Τούτο, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, είχε ως συνέπεια τη μείωση των γεωργικών δραστηριοτήτων και τις επιπτώσεις της σε πολλές περιφέρειες. Ταυτόχρονα η συγκέντρωση της παραγωγής σε ορισμένες περιφέρειες οδήγησε, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, σε υπερβολικά εντατικές καλλιέργειες, πράγμα που δημιούργησε στην κοινή γνώμη αρνητική εικόνα για τη γεωργία.

1.3. Η μεταρρύθμιση, κατά την άποψη της Επιτροπής, δικαιολογείται και με βάση εξωτερικούς παράγοντες, όπως η διεύρυνση της Ένωσης, η οποία καθιστά απαραίτητη τη λήψη

μέτρων στον τομέα της αγοράς και των διοικητικών απλουστεύσεων, καθώς και οι υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του ΠΟΕ και των επερχόμενων διαπραγματεύσεων. Εξάλλου η διεθνής κατάσταση της αγοράς και οι τιμές επηρεάζουν την κατάσταση στην Ευρώπη.

1.4. Οι προτάσεις της Επιτροπής που αφορούν τα προϊόντα του γαλακτοκομικού τομέα είναι οι ακόλουθες: προτείνεται να συνεχιστεί η εφαρμογή του καθεστώτος ποσοτώσεων έως τις 31.3.2006. Η Επιτροπή προτείνει αύξηση κατά 2% του συνόλου των ποσοτώσεων γάλακτος ανάλογα με την παραγωγή της ΕΕ εκ του οποίου το 1% να κατανεμηθεί στους νέους παραγωγούς και το άλλο 1% στους παραγωγούς των ορεινών μειονεκτικών περιοχών. Οι τιμές παρέμβασης προτείνεται να μειωθούν κατά 15% και η ενδεικτική τιμή του γάλακτος κατά 17% σε χρονική περίοδο τεσσάρων ετών από την 1.7.2000. Στην πρόταση καθορίζονται οι τιμές στήριξης για όλη την περίοδο της Agenda 2000. Η προτεινόμενη μείωση των τιμών είναι κατά 5% μεγαλύτερη σε σχέση με την πρόταση του Ιουλίου 97. Η μερική μείωση των τιμών θα αντισταθμιστεί με την προμείωση για τις αγελάδες γαλακτοπαραγωγής και την προμείωση του ενσιρωμένου αραβόσιτου, που τώρα η Επιτροπή θέλει να διατηρήσει, αποκλίνοντας από την πρόταση του Ιουλίου 97. Η διατήρηση της προμείωσης του ενσιρωμένου αραβόσιτου φαίνεται ότι είναι η αιτία της μείωσης των τιμών.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η παρούσα γνωμοδότηση βασίζεται στη γνωμοδότηση της ΟΚΕ της 10ης και 11ης Δεκεμβρίου 1997 για τον τομέα αυτό και λαμβάνονται υπόψη οι σημαντικές αλλαγές που έχουν σημειωθεί στην πρόταση κανονισμού που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 1998. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η πρόταση του Μαρτίου 1998 είναι δυσκολότερο να εγκριθεί από ό,τι η πρόταση του Ιουλίου 1997. Για το λόγο αυτό η ΟΚΕ προτείνει η Επιτροπή να λάβει υπόψη της τις συστάσεις που αναφέρονται στην παρούσα γνωμοδότηση για την υπό εξέταση πρόταση.

2.2. Η ΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής να συνεχιστεί η εφαρμογή του συστήματος ποσοτώσεων, αλλά η Επιτροπή θα πρέπει να διευκρινίσει τον τρόπο εφαρμογής

⁽¹⁾ ΕΕ C 170 της 4.6.1998, σ. 38-60.

του μετά τις 31.3.2006. Το σύστημα ποσοτώσεων και το σύστημα προμοδοτήσεων για τις αγελάδες γαλακτοπαραγωγής είναι πολύ σημαντικά από οικονομική άποψη για τους γαλακτοπαραγωγούς. Εξάλλου η διεύρυνση της ΕΕ προς Ανατολάς επηρεάζει το μέλλον της πολιτικής για το γάλα. Με την υφιστάμενη πρόταση παρέχονται δυνατότητες κερδοσκοπίας και δυσχεραίνεται ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός για τους γαλακτοπαραγωγούς και τη συναφή βιομηχανία.

2.3. Η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη τα προβλήματα που αφορούν τις ποσοτώσεις και τα οποία υπάρχουν στις ελλειμματικές περιοχές των διαφόρων κρατών μελών ούτως ώστε να διατηρηθεί σταθερή η αγορά του γαλακτοκομικού τομέα στην Ένωση.

2.4. Κατά την άποψη της ΟΚΕ η προτεινόμενη μείωση των τιμών στην εσωτερική αγορά είναι μεγάλη, όταν το επίπεδο των τιμών των τροφίμων δεν λαμβάνεται σοβαρά υπόψη στη συζήτηση. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η πρόταση της Επιτροπής επικεντρώνεται αποκλειστικά και μόνο στην επίτευξη της ανταγωνιστικότητας σε διεθνές επίπεδο και δεν δημιουργεί προϋποθέσεις δράσης για το ευρωπαϊκό γεωργικό πρότυπο. Στην Agenda δεν λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η διασφάλιση μια πολυλειτουργικής, φιλικής προς περιβάλλον και διαφοροποιημένης γεωργίας που να βασίζεται στη βιώσιμη ανάπτυξη, και που ταυτόχρονα να εξασφαλίζει ένα αξιοπρεπές εισόδημα στους γεωργούς.

2.5. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η μείωση των τιμών θα πρέπει να αντισταθμίζεται πλήρως και ισόρροπα στους γαλακτοπαραγωγούς. Η μείωση των τιμών πλήττει κυρίως τις μειονεκτικές και ορεινές περιφέρειες όπου η θέση των γαλακτοπαραγωγών και της σχετικής βιομηχανίας είναι ασθενής και όπου δεν χορηγούνται προμοδοτήσεις για τον ενισχυμένο αραβόσιτο. Μειώνει δε τις θέσεις εργασίας στις περιοχές εκείνες όπου η ανάγκη είναι μεγαλύτερη και λιγότες οι δυνατότητες άσκησης άλλων δραστηριοτήτων.

2.6. Η ΟΚΕ δεν είναι πεπεισμένη ότι η μείωση των τιμών στήριξης οδηγεί στη μείωση των τιμών πώλησης και κατά συνέπεια στην αύξηση της κατανάλωσης. Η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει έναν επαρκώς ταχύ και αποτελεσματικό μηχανισμό ελέγχου.

2.7. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η πρόταση της Επιτροπής δεν λύνει τα προβλήματα σε τομείς για τους οποίους η ίδια η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι είναι απαραίτητη η μεταρρύθμιση ειδικότερα για εσωτερικούς λόγους. Στην αιτιολογία αναφέρεται ότι η κατανομή της στήριξης επικεντρώνεται κατά τρόπο άνισο σε περιφέρειες και σε παραγωγούς που δεν βρίσκονται όλοι σε μειονεκτική θέση. Παράδειγμα αυτού είναι η προμοδότηση του ενισχυμένου αραβόσιτου, που χορηγείται κυρίως σε ευημερούσες περιφέρειες, ενώ για τις περιφέρειες όπου δεν καλλιεργείται αραβόσιτος και όπου είναι διαφορετικό το σύστημα διατροφής δεν προτείνεται αντίστοιχης σημασίας οικονομική στήριξη.

2.8. Η ΟΚΕ ζητά, η προμοδότηση για την καλλιέργεια ενισχυμένου αραβόσιτου που αντιστοιχεί στη χορτονομή να

επεκταθεί και στις περιφέρειες εκείνες όπου λόγω κλιματικών συνθηκών ή του συστήματος γαλακτοπαραγωγής δεν είναι εφικτή η προμοδότηση αυτή. Για τη διαφύλαξη της βιώσιμης ανάπτυξης της γεωργίας ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη σχέση των τιμών των διαφόρων ακατέργαστων χορτονομών. Αυτό το ιδιαίτερο πρόβλημα εμφανίζεται κυρίως στις βόρειες και άλλες μειονεκτικές περιφέρειες όπου η αποδοτικότητα της χορτονομής σε σχέση με τα σιτηρά είναι ακόμη πιο χαμηλή. Πρέπει να προστατευθεί η ισόρροπη παραγωγή γάλακτος είτε αυτή βασίζεται στον αραβόσιτο, στη χορτονομή ή σε άλλα είδη ακατέργαστων χορτονομών. Στις αποφάσεις της Διάσκεψης Κορυφής του Λουξεμβούργου απαιτείται η επίλυση αυτών των προβλημάτων.

2.9. Η ΟΚΕ δεν είναι πεπεισμένη ότι η πρόταση υλοποιεί τους στόχους της Επιτροπής για την απλούστευση της οργάνωσης της αγοράς. Ορισμένα σημεία της πρότασης προϋποθέτουν πολύπλοκους διοικητικούς διακανονισμούς.

2.10. Η ΟΚΕ επισημαίνει ιδιαίτερος ότι το γάλα αποτελεί τη μεγαλύτερη γεωργική παραγωγή της ΕΕ. Σε όλες τις περιφέρειες υπάρχει παραγωγή γάλακτος και η σημασία της είναι εμφανής στις μειονεκτικές περιφέρειες πολλών χωρών της Ευρώπης.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Σύστημα ποσοτώσεων

3.1.1. Οι απόψεις των κρατών μελών για το σύστημα ποσοτώσεων διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους. Η κατάργηση του συστήματος ποσοτώσεων υποστηρίζεται κυρίως από χώρες όπου η διάρθρωση της παραγωγής γάλακτος και οι φυσικές συνθήκες είναι ευνοϊκές και οι εξαγωγές έχουν μεγάλη σημασία. Σε αυτή την ομάδα υπάγονται και χώρες όπου σε εθνικό επίπεδο η απόφαση σε γάλα παρουσιάζει έλλειμμα. Υπέρ της διατήρησης του συστήματος ποσοτώσεων είναι οι χώρες όπου η διάρθρωση της παραγωγής του γάλακτος ή οι φυσικές συνθήκες αποδυναμώνουν την ανταγωνιστική τους ικανότητα. Οι υποστηρικτές του συστήματος ποσοτώσεων ισχυρίζονται ότι η κατάργηση των ποσοτώσεων θα αυξήσει την παραγωγή κυρίως στις ευημερούσες περιφέρειες σε βάρος των μειονεκτικών περιφερειών. Η αύξηση της παραγωγής θα επιφέρει μείωση των τιμών, πράγμα που θα επιδεινώσει ακόμη περισσότερο την θέση των παραγωγών, και ιδιαίτερα των παραγωγών των μειονεκτικών περιφερειών, οι οποίοι αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες.

3.1.2. Η σχεδιαζόμενη διεύρυνση της ΕΕ θα έχει και αυτή επιπτώσεις στο σύστημα ποσοτώσεων. Επισημαίνεται ότι τα νέα κράτη μέλη θα μπορέσουν να αυξήσουν σημαντικά την υφιστάμενη παραγωγή γάλακτος με τη χρησιμοποίηση των νέων τεχνολογιών και την εφαρμογή νέων μεθόδων παραγωγής. Εξάλλου ο καθορισμός των τιμών ευνοεί την ανάπτυξη της

παραγωγής των νέων κρατών μελών. Εάν καταργηθούν οι ποσοτώσεις και μειωθούν οι τιμές θα είναι δύσκολο για τα υφιστάμενα κράτη μέλη να ανταποκριθούν σε αυτή την ανάπτυξη. Τούτο θα διαταράξει την ισορροπία της αγοράς.

3.1.3. Η Επιτροπή προτείνει το ευρωπαϊκό γεωργικό πρότυπο, το οποίο διαφέρει σημαντικά από εκείνο των μεγάλων ανταγωνιστών μας. Το πρότυπο αυτό πρέπει να είναι η ορθολογική ανάπτυξη του όγκου της παραγωγής καθώς και η σταθερότητα των τιμών. Αν και το σύστημα ποσοτώσεων έχει αδυναμίες, λειτουργήσει ωστόσο ως σταθεροποιητικός παράγοντας της αγοράς. Οι δαπάνες που αφορούν τον τομέα γάλακτος στο πλαίσιο του γεωργικού προϋπολογισμού της ΕΕ έχουν μειωθεί αισθητά.

3.1.4. Στην πρόταση της Επιτροπής αναφέρεται η σχέση ποσόστωσης και προμολόγησης ανά αγελάδα μέσω του προτύπου «αγελάδα δείγμα». Η σχέση αυτή μπορεί να ενισχύσει σημαντικά τη σημερινή οικονομική αξία της ποσόστωσης. Οι χώρες με χαμηλό επίπεδο παραγωγής θεωρούν άδικο το πρότυπο «αγελάδα δείγμα». Οι γαλακτοπαραγωγοί που θέλουν να χρησιμοποιήσουν τις ποσοτώσεις δεν γνωρίζουν ακριβώς αν ενδείκνυται να υποστηρίξουν τις ποσοτώσεις και τις μελλοντικές προμολογήσεις για τις αγελάδες για την περίοδο που καλύπτει η Agenda ή να περιμένουν τη λήξη τους. Δεν πρέπει να υπάρχει καμιά αβεβαιότητα επ' αυτού.

3.1.5. Η ΟΚΕ υποστηρίζει τις συμπληρωματικές ποσοτώσεις μόνον εάν το επιτρέπουν οι συνθήκες της αγοράς. Με αυτή την προϋπόθεση η ΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής για το σχεδιασμό ειδικού συστήματος για τους νέους παραγωγούς με την αύξηση των ποσοτώσεων για παράδειγμα, αλλά κατά τη γνώμη της η συμπληρωματική ποσόστωση για τις ορεινές περιοχές δεν συμβάλλει στην αύξηση της αποδοτικότητας των μειονεκτικών περιφερειών όπως η προμολόγηση του ενσιρωμένου αραβόσιτου. Η Επιτροπή θα πρέπει να βρει λύσεις στο θέμα των ποσοτώσεων που υπάρχει σε ορισμένα κράτη μέλη, με τη θέσπιση κυρίως εσωτερικών καθεστώτων ούτως ώστε να μην διαταραχτεί η σταθερότητα της αγοράς στο σύνολο της ΕΕ.

3.1.6. Δεδομένου ότι το σύστημα των ποσοτώσεων θα διατηρηθεί έως το 2006, η ΟΚΕ υποστηρίζει τις απόψεις που έχουν εκφραστεί εφόσον το σύστημα αυτό έχει αποδειχτεί σημαντικό και λειτουργικό για τον προσανατολισμό της αγοράς.

3.2. Μείωση των τιμών

3.2.1. Η Επιτροπή προτείνει σε τέσσερις φάσεις την μείωση των τιμών στήριξης κατά 15 % και κατά 17 % των ενδεικτικών τιμών. Η μείωση αυτή είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από το 10 % που προτεινόταν τον Ιούλιο του 1997. Η Επιτροπή θεωρεί ότι με την πρότασή της θα ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του τομέα του γάλακτος, και ότι οι ποσοτώσεις γάλακτος θα αυξηθούν και θα διατηρηθεί η προμολόγηση για τον ενσιρωμένο αραβόσιτο. Επίσης η διεύρυνση της ΕΕ καθιστά ακόμη πιο απαραίτητη την νέα οργάνωση της αγοράς πράγμα που συνεπάγεται τη μείωση των τιμών, και την ενδεχόμενη κατάργηση στο μέλλον των επιδοτήσεων κατά τις εξαγωγές των προϊόντων αυτών.

3.2.2. Η ΟΚΕ, τον Δεκέμβριο του 1997, σε γνωμοδότησή της υποστήριξε τους στόχους που αφορούν την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υπό την προϋπόθεση να σταθεροποιηθεί το εισόδημα των γαλακτοπαραγωγών και να διασφαλιστεί ότι θα μπορούν να συνεχίζουν να παράγουν γάλα παντού στην ΕΕ, και κυρίως στις μειονεκτικές και ορεινές περιοχές. Η μείωση των τιμών που προτείνεται τώρα μαζί με τα μέτρα αντιστάθμισης δεν ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις που έχει θέσει η ΟΚΕ στη γνωμοδότησή της σε ό,τι αφορά την σταθερότητα του εισοδήματος των γαλακτοπαραγωγών κυρίως των μειονεκτικών και ορεινών περιοχών. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να αυξηθούν οι άμεσες ενισχύσεις. Εάν το Συμβούλιο προσανατολιστεί στο σύστημα που προτείνει η Επιτροπή (μείωση των τιμών — αντισταθμιστικές ενισχύσεις για την εκτροφή αγελάδων — αύξηση των ποσοτώσεων), θα είναι απόλυτα αναγκαία η πλήρης αντιστάθμιση της μείωσης των τιμών.

3.2.3. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η μείωση των τιμών στήριξης δεν θα συμβάλει στην τόνωση της κατανάλωσης. Σε πολλές χώρες η κατανάλωση προϊόντων γάλακτος είναι μεν υψηλή αλλά δεν συνοδεύεται από κάποια ιδιαίτερη ελαστικότητα των τιμών των βασικών προϊόντων. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι οι γαλακτοπαραγωγοί θα είναι οι πρώτοι που θα υποστούν τις συνέπειες της μείωσης των τιμών, και ότι ο τομέας που θα επωφεληθεί περισσότερο από αυτή, ιδιαίτερα στη εσωτερική αγορά, θα είναι ο τομέας του εμπορίου. Για το θέμα αυτό η Επιτροπή θα πρέπει να δώσει συμπληρωματικές εξηγήσεις όσον αφορά τις επιπτώσεις της μείωσης των τιμών στην αγορά και στην κατανάλωση.

3.2.4. Η μείωση των τιμών θα διευκολύνει την ένταξη των νέων κρατών στην ΕΕ. Οι τιμές των γεωργικών προϊόντων των υποψήφιων χωρών είναι κατά πολύ κατώτερες των τιμών που ισχύουν στα υφιστάμενα κράτη μέλη. Η σημαντική μείωση των τιμών που προτείνεται τώρα για τα γεωργικά προϊόντα καθώς και η εν μέρει μόνο αντιστάθμιση καθιστά δυνατή την πραγματοποίηση οικονομιών ακόμη και σε ό,τι αφορά την ένταξη των νέων κρατών. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η διεύρυνση της ΕΕ δεν πρέπει να γίνει σε βάρος της γεωργίας των υφιστάμενων κρατών μελών. Η διεύρυνση της ΕΕ πρέπει να γίνει στο πλαίσιο των περιορισμένων δημοσιονομικών προβλέψεων που έχουν προταθεί.

3.2.5. Στόχος της μείωσης των τιμών είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικής ικανότητας των γαλακτοκομικών προϊόντων της Ένωσης στην παγκόσμια αγορά. Οι τιμές αυτές δεν αντισταθμίζουν τις προηγούμενες δαπάνες παραγωγής των χωρών. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η μείωση των τιμών που προτείνει η Επιτροπή δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Εξάλλου δεν είναι βέβαιο κατά πόσο η προτεινόμενη μείωση θα συμβάλει πραγματικά στην επίτευξη των στόχων που συνδέονται με τη μεταρρύθμιση. Είναι σημαντικό να βελτιωθεί η ανταγωνιστική ικανότητα των γαλακτοκομικών προϊόντων της Ένωσης στην διεθνή αγορά, ταυτόχρονα όμως υπενθυμίζεται ότι το 90 % της ευρωπαϊκής γαλακτοπαραγωγής παραμένει στην εσωτερική αγορά. Ο όγκος παραγωγής του γαλακτοκομικού τομέα αποφασίζεται από τις μεγάλες εγχώριες αγορές της ΕΕ.

3.3. Αντιστάθμιση

3.3.1. Η Επιτροπή προτείνει την αντιστάθμιση της μείωσης των τιμών με προμιοδότηση για τις αγελάδες και με συμπληρωματικές προμιοδοτήσεις ανά εκμετάλλευση, καθώς και με προμιοδότηση των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής στον τομέα του βοείου κρέατος. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η αντιστάθμιση πρέπει να είναι πλήρης και διαρκής σε όλες τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

3.3.2. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, μια προμιοδότηση βάσης για τις αγελάδες, υπολογιζόμενη με βάση τη μέση απόδοση γάλακτος στην Ένωση, αποτελεί τεχνικά δίκαιο μέσο για την αντιστάθμιση σε κάθε εκμετάλλευση της μείωσης των τιμών γάλακτος, όταν η αντιστάθμιση δεν μπορεί πλέον να συμπεριληφθεί στην τιμή του γάλακτος. Το τμήμα εκφράζει τη λύπη του που η αυτή η μελλοντικά εφαρμόσιμη αντιστάθμιση δεν περιλαμβάνεται στην πρόταση του Ιουλίου 1997 έστω κι αν η μείωση της τιμής γάλακτος είναι μεγαλύτερη.

3.3.3. Κατά τη γνώμη της ΟΚΕ, η Επιτροπή ορθά έπραξε όταν επέτρεψε την πληρωμή των συμπληρωματικών προμιοδοτήσεων για τις αγελάδες προαιρετικά ανά κράτος μέλος είτε ως βοήθεια ανά μονάδα ζώου είτε ως ενίσχυση ανά εκτάριο. Ως προς αυτό, η νέα πρόταση αποκλίνει από την πρόταση του Ιουλίου 1997. Πράγματι, το κάθε κράτος μέλος θα διαθέτει κάποια περιθώρια χειρισμών ώστε να διαθέτει κατά την κρίση του ένα τμήμα των άμεσων αυτών ενισχύσεων. Πρόκειται για μια αυξανόμενη επανεθνικοποίηση της γεωργικής πολιτικής, η οποία δεν μπορεί παρά να καταλήξει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ περιφερειών του ίδιου κράτους μέλους, πράγμα που αντιτίθεται στην ίδια την αρχή της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς.

3.3.4. Εξ ορισμού, η ενίσχυση ανά εκτάριο που χορηγείται στους μόνιμους βοσκότοπους δεν είναι προσαρμοσμένη στις ειδικές συνθήκες όλων των κρατών μελών. Και για το λόγο αυτό η ΟΚΕ προτείνει να συμπεριληφθεί στον ορισμό αυτό ο όρος «προσωρινό». Πράγματι, υπάρχουν παρόμοιοι βοσκότοποι ιδιαίτερα στις βόρειες καλλιεργήσιμες ζώνες όπου το χορτάρι θα πρέπει να ανανεώνεται τακτικά λόγω της σύντομης διάρκειας της περιόδου βλάστησης και των ζημιών που προκαλεί ο πάγος.

3.3.5. Η Επιτροπή προτείνει, προκειμένου να αντισταθμιστεί η μείωση της τιμής του βοείου κρέατος, προμιοδοτήσεις για τις αγελάδες και συμπληρωματικές ενισχύσεις που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στις ενισχύσεις που προβλέπονται για κάθε χώρα και που αφορούν το κρέας. Η θέσπιση προμιοδοτήσεων για την γαλακτοπαραγωγική αγελάδα αντιστρόφως ανάλογη με την μέση απόδοση των αγελάδων αποτελεί, κατά την άποψη του τμήματος, ένα τεχνητό μέσο επιλογής μιας δίκαιης ενίσχυσης προκειμένου να αντιμετωπιστεί η μείωση της τιμής κρέατος. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η Επιτροπή θα πρέπει να καταβάλει προσπάθεια για τη δημιουργία ενός απλούστερου συστήματος που να καθορίζει ορθότερα τη σχέση ενίσχυσης και ποσότητας βοείου κρέατος που πωλείται από τη συγκεκριμένη γεωργική εκμετάλλευση. Η ΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η συμπληρωματική ενίσχυση, που διέπεται από τις εθνικές διατάξεις, θα πρέπει να χορηγείται ανά μονάδα ζώου ή ανά εκτάριο βοσκότοπου, λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας της ενίσχυσης που χορηγείται στους μόνιμους

βοσκότοπους και η οποία προτείνεται στην προηγούμενη παράγραφο. Η ΟΚΕ ωστόσο δεν αποδέχεται να μειωθεί η ενίσχυση περισσότερο από ό,τι προτάθηκε τον Ιούλιο του 1997.

3.3.6. Τέλος η Επιτροπή προτείνει για τη μερική αντιστάθμιση των γαλακτοπαραγωγών και των παραγωγών κρέατος να διατηρηθεί η προμιοδότηση του ενισχυμένου αραβόσιτου. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι για την ακατέργαστη χορτονομή αυτών των περιοχών, πρέπει να δημιουργηθεί ένα σύστημα στήριξης που να επιτρέπει σε αυτές τις καλλιέργειες να είναι ανταγωνιστικές απέναντι στον αραβόσιτο για τον οποίο χορηγείται ενίσχυση. Λύση αυτού θα μπορούσε να είναι, για παράδειγμα, η αύξηση των ενισχύσεων που προβλέπονται για κάθε χώρα. Ένα τέτοιο μέτρο είναι απαραίτητο σε κατάσταση ανοιχτού ανταγωνισμού για τα γαλακτοκομικά προϊόντα, διότι οι δαπάνες για τη χορτονομή αποτελούν σημαντικό τμήμα του κόστους που συνδέεται με την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων. Η Επιτροπή θα πρέπει να λύσει το ειδικό πρόβλημα ορισμένων μειονεκτικών περιοχών όσον αφορά την τιμή των ζωοτροφών, ή την τιμή της ακατέργαστης χορτονομής που για τις αγελάδες έχει παραμείνει υψηλότερη από την τιμή των δημητριακών στο εσωτερικό της ΕΕ. Στις εν λόγω μειονεκτικές περιοχές συμπεριλαμβάνονται περιοχές της Σκανδιναβίας, ορεινές ή ημιορεινές περιοχές, καθώς και άλλες παρόμοιες περιοχές που υπάρχουν στις περισσότερες χώρες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ, όπου δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί το σύστημα εντατικής εκτροφής που βασίζεται στη καλλιέργεια ενισχυμένου αραβόσιτου.

3.3.7. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι οι συμπληρωματικές ποσοτώσεις που προτείνονται για τις ορεινές ζώνες, και στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνεται προμιοδότηση, δεν αποτελούν δίκαιη αντιστάθμιση όσον αφορά τη διατήρηση της προμιοδοτήσης για τον ενισχυμένο αραβόσιτο. Οι συμπληρωματικές ποσοτώσεις προορίζονται για τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν προβλήματα αποδοτικότητας και που αναζητούν να καταπολεμήσουν τη μείωση της γαλακτοπαραγωγής τους ιδιαίτερα μέσω της βελτίωσης της αποδοτικότητας. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι η αρχή «περισσότερη δουλειά για λιγότερα χρήματα» που εφαρμόζεται στις ορεινές περιοχές δεν είναι η κατάλληλη αντιστάθμιση της μείωσης της τιμής του γάλακτος, όπως συμβαίνει με την ενίσχυση στις ευνοημένες ζώνες όπου καλλιεργείται ο αραβόσιτος.

3.4. Άλλες παρατηρήσεις

3.4.1. Η ΟΚΕ αντιμετωπίζει με ενδιαφέρον την ελευθερία που παραχωρεί η Επιτροπή στα κράτη μέλη όσον αφορά ορισμένες προμιοδοτήσεις. Εκτιμά δε ότι όντως ορισμένες περιοχές και ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά πρέπει να ληφθούν περισσότερο υπόψη. Τούτο βέβαια δεν πρέπει να οδηγήσει στη βαθμιαία μείωση, σε εθνική κλίμακα, των εισοδημάτων των γαλακτοπαραγωγών τα οποία προέρχονται από ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω ενός αποκεντρωμένου προτύπου, ούτε βέβαια και στη στρέβλωση του ανταγωνισμού ως συνέπεια του νέου συστήματος.

3.4.2. Η ΟΚΕ συμφωνεί με το ευρωπαϊκό γεωργικό πρότυπο που προτείνει η Επιτροπή. Ωστόσο, η προτεινόμενη μεταρρύθμιση παρουσιάζει αντιφάσεις όσον αφορά τους στόχους του προτύπου, και για το λόγο αυτό η ΟΚΕ εκφράζει τις αμφιβολίες της για το αν η πρόταση συμβάλλει στην επίτευξη των θεμελιωδών στόχων που έχουν τεθεί. Πότε θα είναι δυνατή στην

Ευρώπη η άσκηση ανταγωνιστικής και με μικρό ύψος ενισχύσεων κοινής γεωργίας σε διεθνές επίπεδο, μέσω γεωργικών μεθόδων που να είναι φιλικές προς το περιβάλλον και να σέβονται τις παραδόσεις; Πέραν τούτων, η Επιτροπή πρέπει να καταβάλει επιπλέον προσπάθειες για τη διατήρηση του εισοδήματος των γεωργών. Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού λιανικού εμπορίου απαιτείται από την αγροτοδιατροφική βιομηχανία και τους γαλακτοπαραγωγούς μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία, αλλά μόλις γίνεται λόγος για το κόστος εμφανίζεται η απειλή των εισαγωγών φθηνών προϊόντων από την παγκόσμια αγορά. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι είναι ουτοπία για την Επιτροπή να νομίζει ότι μπορεί να επιτύχει ταυτόχρονα όλους τους στόχους. Νομίζει δε ότι η ΕΕ, ως η μεγαλύτερη γαλακτοπαραγωγός περιοχή στον κόσμο, πρέπει να υπερασπιστεί του ευρωπαϊκού γεωργικού προτύπου το οποίο βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις οικογενειακού τύπου και στο οποίο προβλέπεται η προσαρμογή της γεωργίας στις τοπικές συνθήκες κατά τρόπο βιώσιμο για την παραγωγή ασφαλών τροφίμων καθώς και για τη διατήρηση της ζωτικότητας και της πολυμορφίας της γεωργίας και της υπαίθρου.

3.4.3. Η ΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η μεταρρύθμιση της κοινής αγοράς γαλακτοκομικών προϊόντων πρέπει να επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να διατηρήσει τα μερίδιά της στις κοινοτικές και διεθνείς αγορές γαλακτοκομικών προϊόντων. Για να ενισχυθούν οι μελλοντικές προοπτικές του ευρωπαϊκού γαλακτοκομικού κλάδου, η μεταρρύθμιση της ΚΟΑ του γάλακτος θα πρέπει να εισάγει μια οικονομική ευελιξία στην υφιστάμενη οργάνωση των αγορών γαλακτοκομι-

κών προϊόντων με σκοπό, κυρίως, να παρέχει τη δυνατότητα εξαγωγής επί πλέον ποσοτήτων γαλακτοκομικών προϊόντων, και τούτο χωρίς επιστροφή, χάρη στην παροχή πρώτης ύλης με μικρότερο κόστος (για τις περιθωριακές ποσότητες).

4. Συμπεράσματα

4.1. Η ΟΚΕ εκτιμά ότι η μεταρρύθμιση του καθεστώτος του γαλακτοκομικού τομέα που προτάθηκε τον Μάρτιο του 1998 έχει κάποια στοιχεία τα οποία χρήζουν περαιτέρω μελέτης εφόσον η υπό εξέταση πρόταση είναι ελλιπής όσον αφορά τη διασφάλιση του μέλλοντος του τομέα του γάλακτος. Θεωρεί ότι η πρόταση δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή έτσι όπως είναι εφόσον δεν επιτυγχάνονται οι γενικοί στόχοι που έχουν τεθεί από την ίδια την Επιτροπή στην Agenda 2000 ούτε εφαρμόζονται οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου. Η ΟΚΕ ζητά να αντισταθμιστεί κατά 100 % η απώλεια εισοδήματος των γαλακτοπαραγωγών.

4.2. Τέλος, η ΟΚΕ θεωρεί ότι εάν εφαρμοστεί μια τέτοια μεταρρύθμιση, θα επιφέρει μια εξάρτηση του εισοδήματος των παραγωγών από τις άμεσες αυτές ενισχύσεις, η διατήρηση των οποίων δεν είναι εξασφαλισμένη, για δύο τουλάχιστον λόγους:

- λόγω του δημοσιονομικού τους κόστους, και
- επειδή η καθιέρωση της έννοιας της «αγελάδας δείγμα» σημαίνει τελικά ότι οι άμεσες ενισχύσεις θα καταβάλλονται σε συνάρτηση με την παραχθείσα ποσότητα γάλακτος.

Βρυξέλλες, 9 Σεπτεμβρίου 1998.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Tom JENKINS